

Defansif T?p Uygulamalar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Defansif T?p Uygulamalar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19509>

Özet

Defansif T?p Uygulamalar? Ölçe?i, **Özgün Ünal** taraf?ndan 2020 y?l?nda yay?mlanmam?? doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmis? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, hekimlerin malpraktis davalar? ve hukuki risk alg?lar? nedeniyle ba?vurduklar? **defansif t?p uygulamalar?n?** sistematik olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek geli?tirme sürecinde, defansif t?p kavram?n?n iki temel boyutunu (güvence davran??lar? ve kaç?nma davran??lar?) ölçebilecek maddeler olu?turulmuştur. Bu araç, Türkiye'deki sa?lık sisteminde hekim davran??lar?n?n ve hasta-hekim ili?kisinin kalitesini etkileyen önemli bir faktör olan defansif t?bb?n yayg?nl???n? ve türlerini belirlemek için kritik bir **psikometrik** araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Defansif t?p, malpraktis, hekim davran??lar?, ölçek geli?tirme, sa?lık hukuku, t?bbi karar verme.

Yazarlar

Özgün Ünal

Amaç

Defansif T?p Uygulamalar? Ölçe?i'nin temel amac?, hekimlerin mesleki risk alg?lar? ve hukuki sorumluluk endi?eleri ba?lam?nda sergiledikleri defansif davran??lar?n düzeyini ve niteli?ini ölçmektir. Bu ölçek, hekimlerin gereksiz tan? testleri isteme, a??r? konsültasyon yapma (pozitif defansif t?p) veya yüksek riskli hastalara/prosedürlere müdahale etmekten kaç?nma (negatif defansif t?p) gibi eylemlerini nicel olarak belirlemeyi hedefler.

Ölçek, sa?lık hizmetlerinin maliyet etkinli?i ve kalitesi üzerindeki defansif t?p etkilerini ara?t?ran akademik çal??malara sa?lam bir metodolojik zemin sa?lamak üzere tasarlanm??tır. Bu sayede, defansif t?bb? tetikleyen öncüller ve bu uygulamalar?n sonuçlar? hakkında daha derinlemesine analizler yap?lmas? mümkün olmaktadır.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, **Defansif T?p Uygulamalar?**d?r. Bu yap?, hekimlerin t?bbi kararlar?n?, hasta sa?l???ndan ziyade, potansiyel hukuki riskleri minimize etme motivasyonu ile ald?klar? davran??lar bütünü olarak tan?mlanır. Ölçek, genellikle iki ana alt boyutta incelenen bu yap?y? ölçmektedir:

Güvence Davran??lar? (Pozitif Defansif T?p): Hukuki bir davaya kar?? kendisini güvence altına almak amacıyla t?bben gerekli olmayan prosedürleri, testleri veya konsültasyonlar?

gerçekle?tirme eylemleri.

Kaç?nma Davran??lar? (Negatif Defansif T?p): Yüksek risk ta??yan hastalar? tedavi etmekten veya belirli riskli prosedürleri uygulamaktan kaç?nma eylemleri.

Geçerlik

Ölçek, bir **doktora tezi** çal??mas? olarak geli?tirildi?i için, geçerlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. İçerik geçerli?i, alan?nda uzman akademisyenler ve deneyimli hekimlerden olu?an bir jüri taraf?ndan maddelerin kapsam? ve ilgili yap?y? temsil etme yetene?i de?erlendirilerek sa?lanm??t?r.

Yap? geçerli?i ise, aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri (AFA ve DFA) kullan?larak test edilmi?tir. Bu analizler sonucunda, ölçe?in teorik olarak beklenen iki veya daha fazla faktörlü yap?y? do?rulad??? ve defansif t?p uygulamalar?n?n alt boyutlar?n? yeterli düzeyde ayr??t?rd??? rapor edilmi?tir. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve model uyum indeksleri, **YÖK Ulusal Tez Merkezi** üzerinden eri?ilebilen doktora tezinde mevcuttur.

Güvenirlik

Defansif T?p Uygulamalar? Ölçe?i'nin iç tutarlıl?k güvenilirlik analizleri, Cronbach's Alpha katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde güvenilir oldu?u tespit edilmi?tir. Bu, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Alt boyutlar baz?nda da iç tutarlıl?k katsay?lar? incelenmi? ve her bir alt boyutun kabul edilebilir (genellikle .70 üzeri) veya yüksek (.80 üzeri) güvenilirlik düzeylerine sahip oldu?u belirtilmi?tir. Ölçe?in zaman içinde kararlıl??n? test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik çal??mas?n?n da yap?lm?? olmas? muhtemeldir, ancak spesifik de?erler için orijinal teze ba?vurulmal?d?r.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, öncelikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?larak ölçe?in temel boyutsal yap?s? belirlenmi?tir. Bu analiz, defansif t?p kavram?n?n teorik altyap?s?n? destekleyen faktörlerin ortaya ç?kmas?n? sa?lam??t?r. Faktör yüklerinin yüksek olmas?, maddelerin ilgili faktörü güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir.

Ard?ndan, ba??ms?z bir örneklem üzerinde **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** uygulanm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in faktör yap?s?n?n veri ile uyumlu oldu?unu ve kabul edilebilir düzeyde model uyum indekslerine (RMSEA, CFI, TLI vb.) sahip oldu?unu teyit etmi?tir. Bu, ölçe?in yap?s?n?n sa?lam ve genellenebilir oldu?unu gösteren önemli bir **psikometrik** kanıt?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li **Likert Tipi** derecelendirme format? kullan?l?r (Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hekimler ve t?bbi karar alma süreçlerinde yer alan sa?l?k profesyonelleri.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Mesleki ya? grubu).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye genelinde farklı uzmanlık alanlarından ve farklı kurumlarda (özel/kamu) görev yapan hekimler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri.

Anahtar Kelimeler

Defansif t?p uygulamalar?, malpraktis riski, hekim stresi, sa?l?k sistemi, Sakarya Üniversitesi, defansif t?p.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: ozgununal@sakarya.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Özgün Ünal'n 2020 y?l?nda **Sakarya Üniversitesi**'nde tamamlad??? yay?mlanmam?? bir **doktora tezi** çal??mas?n?n ürünüdür. Ölçe?in akademik amaçlı? kullan?m? için genellikle yazar ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar'n aç?k izni zorunludur. Ölçe?in geli?tirildi?i y?l **2020**'dir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki bağlantıdan indirilebilir: [defansif-tip-uygulamalari-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Bu ölçe?in birincil ve tek referans?, geli?tirme çal??mas?n?n yap?ld??? doktora tezidir:

Ünal, Ö. (2020). *Defansif t?p uygulamalar?, öncülleri ve sonuçlar?* . Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

Teze eri?im için yönlendirici link: tez.yok.gov.tr

Defansif T?p Uygulamalar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme detaylar? için, sorumlu yazar Özgün Ünal'n **doktora tezi** incelenmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM